

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада ДФ 70.895.091 Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький, прийняла рішення про присудження **САМАРІ Віталію Сергійовичу** ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право на підставі прилюдного захисту дисертації – **«Забезпечення права на касаційне оскарження як принцип адміністративного судочинства»**.

«30» липня 2026 року.

САМАРА Віталій Сергійович, 1998 року народження, громадянин України. Освіта вища: в 2019 році здобув спеціальність «Правознавство» в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

З 2024 року по теперішній час працює на посаді провідного юрисконсульта із взаємодії з правоохоронними органами відділу претензійно-позовної роботи та взаємодії з правоохоронними органами філії «Відокремлений підрозділ «Централізовані закупівлі» акціонерного товариства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом».

Аспірант Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова. Дисертацію виконано у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький.

Науковий керівник – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, Заслужений діяч науки і техніки України, академік НАПрН України **СТЕЦЕНКО Семен Григорович**.

Здобувач має 14 наукових праць, серед яких 9 наукових статей – у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук та 5 тез доповідей, опублікованих у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій:

1. Самара В.С. Генеза принципу касаційного оскарження в адміністративному судочинстві України. *Публічне право*. 2024. № 2 (54). С.22–28. DOI: <https://doi.org/10.32782/2306-9082/2024-54-3>
2. Самара В.С. Передумови формування та умови реалізації права на касаційне оскарження в адміністративному судочинстві. *Наше право*. 2024. № 3. С. 229-233. DOI: <https://doi.org/10.32782/NP.2024.3.30>
3. Самара В.С. Поняття та правова сутність принципу касаційного оскарження в адміністративному судочинстві України. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 5. С. 610–615. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.94>
4. Самара В.С. Касаційне оскарження судових рішень крізь

призму дискреційних повноважень адміністративного суду. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2025 № 2 (70). С. 262-269. URL: <https://kelmczasopisma.com/ua/jornal/97>

5. Самара В.С. Оптимізація інституту касаційних фільтрів в адміністративному судочинстві України: теоретико-правовий та практичний аспекти. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2025. № 6, Том 36 (75) С. 134-142. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2025.6/22>

6. Самара В.С. Правові наслідки та ефективність касаційного перегляду в адміністративному судочинстві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2026. № 1. С. 186-190. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2026-1/40>

7. Самара В.С. Напрями удосконалення правового забезпечення касаційного оскарження в адміністративному судочинстві. *Київський часопис права*. 2026. № 1. С. 261-269. DOI: <https://doi.org/10.32782/klj/2026.1.37>

8. Самара В.С. Особливості касаційного оскарження ухвал суду першої та апеляційної інстанції в адміністративному судочинстві. *Вісник пенітенціарної асоціації України*. 2025. № 3(33). С. 103–109. DOI: <https://doi.org/10.34015/2523-4552.2025.3.12>

9. Самара В.С. Правовий вимір касаційного оскарження рішень суду першої інстанції та постанов суду апеляційної інстанції в адміністративному судочинстві. *Актуальні проблеми правознавства*. 2026. № 1 (45). С.61-70. DOI: <https://doi.org/10.35774/app2026.01.061>

10. Самара В.С. Проблеми функціонування касаційного оскарження в адміністративному судочинстві після судової реформи 2016-2020 років. *Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід: матеріали міжнародної конференції (м. Тернопіль, 2-3 травня 2025 р.)*. С. 325-327.

11. Самара В.С. Система принципів адміністративного судочинства і місце в ній принципу касаційного оскарження. *Sectoral research XXI: characteristics and features: proceedings of the VI International Scientific and Theoretical Conference*. (Chicago, USA, 8 september, 2023). С. 66-67.

12. Самара В.С. Місце принципу касаційного оскарження в системі принципів адміністративного судочинства. *Захист прав споживачів у контексті адаптації законодавства України до права Європейського Союзу: збірник матеріалів науково-практичної конференції (м. Київ, 03 жовтня 2024 р.)*. С.66 – 69.

13. Самара В.С. Передумови виникнення та умови реалізації права на касаційне оскарження в адміністративному судочинстві. *Юридична осінь 2024 року: збірник тез доповідей та наукових повідомлень учасників міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів (Харків, 19 листопада 2024 р.)*. С. 87-90.

14. Самара В.С. Імплементация міжнародних стандартів у сфері касаційного перегляду в Україні. *V Innovation for a sustainable future: integrating technology, education, and science* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мюнхен, Німеччина, 02-04 лютого, 2026). С. 140-142.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Рецензент – ГАВРІК Роман Олександрович, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1. У роботі обґрунтовано необхідність удосконалення касаційного провадження шляхом підвищення передбачуваності доступу до Верховного Суду та оптимізації касаційних фільтрів, однак недостатньо чітко визначено межі судової дискреції при застосуванні цих фільтрів. Зокрема, залишаються відкритими критерії, за якими суд касаційної інстанції має відмежовувати формальну перевірку підстав відкриття провадження від фактичної оцінки перспектив скарги.

2. Дисертант обґрунтовує доцільність удосконалення електронного судочинства, систематизації правових висновків Верховного Суду та аналізу причин повернення касаційних скарг, однак ці пропозиції не об'єднані в єдину комплексну модель реформування касаційного провадження. У зв'язку з цим не до кінця простежується ієрархія та взаємозв'язок запропонованих заходів».

Рецензентка – ГАЛУС Олена Олександрівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, завідувачка кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1. Автор приділяє значну увагу дослідженню місця принципу забезпечення права на касаційне оскарження в системі принципів адміністративного судочинства та обґрунтовує його самостійне значення. Разом з тим у роботі недостатньо чітко визначено співвідношення цього принципу з такими фундаментальними засадами судочинства, як верховенство права, доступ до правосуддя та право на справедливий суд. У зв'язку з цим потребує додаткового обґрунтування питання щодо меж самостійності досліджуваного принципу та його ролі в загальній системі процесуальних гарантій.

2. У дисертації обґрунтовується теза про те, що касаційне провадження виконує не лише функцію виправлення судових помилок, а й забезпечує єдність судової практики. Водночас автор недостатньо розкриває механізми вирішення ситуацій, коли потреба у формуванні

єдиної судової практики може вступати у суперечність з інтересом конкретної особи у відновленні порушеного права.

Зазначене питання має важливе теоретичне та практичне значення для визначення пріоритетів діяльності касаційної інстанції».

Офіційна опонентка – РЯДІНСЬКА Валерія Олександрівна, докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри кримінального права, кримінології, цивільного та господарського права Вищого навчального закладу «Національна академія управління». Виступ позитивний із зауваженнями:

«1. У роботі досить ґрунтовно досліджено категорію права на касаційне оскарження як принципу адміністративного судочинства. Разом із тим, автор фактично ототожнює нормативне закріплення права на касаційне оскарження та його принципове значення для адміністративного процесу. У зв'язку з цим, потребує додаткового уточнення питання про критерії, за якими певне суб'єктивне процесуальне право набуває ознак самостійного принципу судочинства, а також про відмінності між принципом забезпечення права на касаційне оскарження та самим правом на касаційне оскарження.

2. Дисертант значну увагу приділяє аналізу національного законодавства та судової практики, однак практика Європейського суду з прав людини використовується переважно для підтвердження окремих теоретичних положень.

На думку опонента, більш детальний аналіз рішень ЄСПЛ щодо допустимості процесуальних обмежень доступу до касаційної інстанції дозволив би ширше розкрити міжнародно-правові стандарти у досліджуваній сфері.

3. У дисертації обґрунтовується необхідність подальшого вдосконалення механізму реалізації права на касаційне оскарження, проте поза межами дослідження фактично залишилося питання особливостей реалізації цього права суб'єктами владних повноважень як учасниками адміністративного процесу. З огляду на специфіку адміністративного судочинства, аналіз відмінностей процесуального становища приватної особи та суб'єкта владних повноважень у касаційному провадженні міг би суттєво збагатити результати дослідження.

Підсумовуючи вище викладене, необхідно відмітити, що висловлені критичні зауваження та рекомендації стосуються дискусійних питань окремих положень дисертації і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження, яке має науково-теоретичне і практичне значення.

4. Заслуговує на підтримку висновок автора щодо визначальної ролі принципу верховенства права як фундаментальної засади адміністративного судочинства. Разом із тим, відповідні положення роботи мають переважно загальнотеоретичний характер. На мою думку, більш детального висвітлення потребує аналіз впливу принципу верховенства

права саме на формування та реалізацію принципу забезпечення права на касаційне оскарження, що дозволило б повніше розкрити взаємозв'язок між загальнотеоретичними засадами верховенства права та предметом проведеного дисертаційного дослідження.».

Офіційна опонентка – КОСТЕНКО Юлія Олександрівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри господарського та адміністративного права Донецького національного університету імені Василя Стуса. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1. У дисертаційній роботі значну увагу приділено дослідженню генези принципу забезпечення права на касаційне оскарження в адміністративному судочинстві та простежено основні етапи його становлення. Разом із тим аналіз відповідної проблематики здійснюється переважно крізь призму еволюції судоустрою, адміністративної юстиції та адміністративного процесуального законодавства. Вбачається що більш повне розкриття заявленої проблематики могло б бути досягнуто шляхом ширшого врахування впливу конституційних трансформацій судової влади, насамперед конституційних змін у сфері правосуддя, а також безпосередньо практики Конституційного Суду України щодо змісту права на судовий захист, доступу до правосуддя та співвідношення права на апеляційний перегляд і касаційне оскарження. Такий підхід дозволив би більш комплексно висвітлити процес формування сучасного змісту досліджуваного принципу

2. У дисертаційному дослідженні обґрунтовано особливу роль Верховного Суду у забезпеченні єдності судової практики та реалізації права на касаційне оскарження в адміністративному судочинстві. Водночас, окремого поглиблення потребувало питання впливу правових позицій Великої Палати Верховного Суду на формування підходів до визначення критеріїв допустимості касаційного перегляду та меж здійснення касаційного контролю. Більш детальний аналіз відповідної практики дозволив би додатково розкрити значення правових висновків Великої Палати Верховного Суду для забезпечення принципу правової визначеності, єдності правозастосування та передбачуваності адміністративного судочинства.

3. Позитивно оцінюючи практичну спрямованість дослідження, слід зазначити, що окремі висновки щодо підвищення ефективності касаційного провадження могли б бути підкріплені ширшим аналізом статистичних даних щодо розгляду адміністративних справ судами касаційної інстанції. Залучення таких матеріалів сприяло б посиленню емпіричної складової дослідження та додатковій аргументації окремих авторських висновків».

Голова ради – САМСІН Ігор Леонівич, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова. Виступ позитивний без зауважень.

Результати голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» **НЕМАЄ**.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Самарі Віталію Сергійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Голова спеціалізованої
вченої ради ДФ 70.895.091

Ігор САМСІН